

2 Tímoti
anaaékaq-aubama **Tímotinopaq**
Póroma ánná-naupaq **Arómubaq**
agatáiye.

¹ kemá Póroma Áánûqtuma kemmá aúyakaiye. kemá Ítu Káríqtoqtaba timátíkarai-naqune. Ítu Káríqtomma wennábóaqtaa ketáámá matúq-matuq umá mái-auwaraimma áaimma átáma Áánûqtuma keqtaámá timá akoqnáá umátíkaraiqtaba waabá-káyúkábímmá kétune. ² kemá ketáanikaa umá tíkái-naqa Tímoninopaq maamin-áúbámá kágayaune. ketiborátámá Áánûqtugaraq kerátái uyátárai-naqa Ítu Káríqtoma yenákátí íraqô-qtataakaraq paru-yátáákáráq kaayoné-yátáákáráq emá mayaíkáae téqa kétune.

³ Áánûqtukaq kemá téq “timuqá kémaraune” kétune. kéma Áánûqtun-aurakaq tigaemá íkéitaq wení mayaímá títaubikoma waráanikaa umá kemá kémayaune. wágááwabi nókáamma wekácq nunamupí “tíkáiye” kéteq eqtábágáráq nunamummá kétune. ⁴ ení aqnuyábámá taákaq yokéq emmá aónaiyaba ôriq umá kétikaiye. miráinaq kemá timuqá maqmqá ánatanune. ⁵ kemá itáunama Ítuqtaba itáíq-itaiq umá akoqnáá ónnama móraiq umá Yúnitima enanógaraq Aróitima enaráaráógáráq yenákámá itáíq-itaiq urááyaniq kéone. ⁶ ánibo mi-kánááráq kemá tiyáámma emmá ánekukauna-taoqa emá Áánûqtunopake-qtataaqa

matáánama minnáma yáqtoqma akoqnáá uwo téq kétéma-amune. ⁷ Aokaq-Áágómmá Áánûqtuma emmá ámikaimma keqtaámá mamá ikatíq í-yátáárîq íkéiye. ímiye. Aokaq-Áágómmá keqtaámá akoqnááma tímîtaqtaa ketáámá waayúkama tirummá yiméqtaa ketábátáá túgoni akai-yátááqá íkéwaraunatae.

⁸ káqo-yubaq uyátárai-nakoqtaba tímá-yiminema ikatíq íma éwaq kemmá uyátárai-nakoni ánná-nakoqtabama íma agae-agae uwo. ímiye. Áánûqtuni átê-wataayaba emmá táí-yataaqa waayúkama amíyamma paá matéwaq Áánûqtuni akoqnááyaba kamuqá itaao. ⁹ Áánûqtuma ketáái kúmiq-yataapike tiwíkenataa keqtaámá mamá wení waayúkataa aúkáiye. ketáámá íráqô-qtataariq únayabataa íma tiwíkaitaibo wemá wenamáárîq íráqô-napoana wemmá paá kákaitanaboana tiwíkaiqtae. maa-márámá íma abarokáq uráitanama naayóbáqá Áánûqtu wenaúyánápímmá wení íráqô-qtataakoma Ítu Káríqtopitaa tímikaine. ¹⁰ miráimanibo Ítuma keqtaáyábá pukái-naqa ketáámá aónaraunaboqtaa íbêqa Áánûqtuni íráqô-qtataaqa káonaunatae. Ítu Káríqtoma puí-yátáákóní akoqnááma mamá paábaq yuwéna aúgen-auwaraimma tiráátiraiqtae. minnáma matúq-matuq umá máí-auwaraiqtabataa Áánûqtuni átê-wataabiqtaa kétéunatae. ¹¹ kemá waabá-káyúkábí átê-wataama kéteq yiráátenunayaba Áánûqtuma tímátíkaraiye. ¹² miráuraiqtababoaq íbêqa kemá ánná-naupaq tútiq-yataapi máunamanibo íma yukáune. kemá itáíq-itaiq únna-naqa Áánûqtuqtaba kéitaunayaba kemá itáunama mi-máyáímá wemá

tímikaimma kanaaráq wemá kawáá kéinana Ítuma kumínî-kanaaraq wíniye. ¹³ abo árainaimma aráátúnnama yáqtoraa. min-áímmá kéwarewaq káqo-yuma áyaqa kéyime Ítuqtaba itáíq-itaiq uwo. ketáái itáíq-itaiq í-yátáákáráq tíyaqa amí-yátáákáráq Ítu Káríqtogaraq yagaroqtamá máeta ketááyôpaq kéyeye. ¹⁴ minnáyaba Áánûqtuni Aokaq-Áágómá tirunóbáqá máíye. emmá áwáqnaa ínakawaq min-íráqó-kátáámá yáqtoraa.

¹⁵ emá kéitaane min-nákámá Pigératiyaa Emáágénitigaraq máqtemma Étia-marupakekayukama yemá yinaaemma umátikaraae. ¹⁶ uyátárai-nakoni paru-yátááqá Onetíporatigaraq wení aara íyápóbi waíno. itaao. Onetíporatima agae-agae íma éna taíbaq-yupaama ya kétémonena timuq-yatáápí matíkaraiye. ¹⁷ wemá Arómuq yayamá íréna kemmá tibáá éq éna ánná-naupaq maakáq máunaraq ya timónaraiye. ¹⁸ emá kétaane ôriq umá kemmá íráqôniq umátikaraiye. Ítuma kumína-yupaama uyátárai-nakoma wemmá paru-yátáápíké yainaíno.

2

¹ emá ketáaniko, akoqnáámo Ítu Káríqtoma wení íráqô-qtataapike ámímma mayaa. ² máqten-aimma waabá-káyúkábí yiráátúnnama emá áqa ítaraune. min-áímmá matéwaq náawanabi emá kamuqá ítáiyimina-wayukama yimiyo. miráinata yemá kanaaráq káqo-yuma maamin-áímmá yiráátinoe.

³ emmá íráqôn-aaiq-i-nakokaa umá aú-aiqa íno. ⁴ abo áái-q-i-nakoma wení anó-kawaa-nakoma amuqá

maráikáae téna mirá kéiyee. minnáyaba wemá waayúkagaraq moneqtabagaraq wenaúyánámmá mamá awígíôq íkeiyee. ⁵ itaao. móra-nakoma uyaatí-ámáán-áímmá íwarenama wemá kanaaráq íma uyaatimá uyátena amuq-yatááqá ímayaniye. ⁶ móra káqon-aimma itaao. móra-nakoma akoqnáá umá yómmá yoráina-waigoma wemá uyátá-maqma íráqôn-aawaqa yópíké mayaíno. ⁷ kemá timá-amuna-aiqtabama aúyánámmá itaao. abo uyátárai-nakoma áwáqnaa ína máqten-aimma itánóne.

⁸ átê-wataama Ítu Káríqtoqtaba aúyánápí mayaa. Ítuma wemá Tébitin-annabike abarokáq uréna pukáipike Áánûqtuma wemmá mamá itó-umakaraiye. miráitaq kemá waabá-káyúkábí átê-wataama weqtábá timá yímikaune. ⁹ kemá átê-wataama Ítuqtaba waabá-káyúkábí túnnayatababoata ánnáma tímikaamanibo Áánûqtuni watáama íma ánnáma ámikaee. íbêqa kemá ámáan-aimma arátî-nakaa umá tú-tiqa kémayaune. ¹⁰ mi-káyúkámá Áánûqtuma wetábá aúyaqmakai-kayukayaba kemá mirá kéeq tú-tiqa mayánúne. Ítu Káríqtoma yeráwákáráq yíwíqma Áánûqtumma yauwéqma amínata yemá tágama-yataaqa matúq-matuq umá mayánoe. ¹¹ maannâ árain-aíne.

ketáámá wetê yagaroqtamá puyéqtaama
wetê yagaroqtamá mánunatae.

¹² ketáámá kanaaráq tú-tiqa mamé kéuyeqtaama
anaaékaqa wetê yabíqma mánunatae.
ánibo ketáámá wemmá tinaaémma
umá áménanataama
wegáráq móraiq umá keqtaámá anaaémma
umátikaniqtaae.

13 wemá wení áaiqtaba íma kanaaráq
 paábaq awétátuwanipoana
 ketáámá kúmiq-yataariq únnataama
 wemá itáíq-itaiq umá akoqnaá-naqa
 paá kémaiye.

14 maamin-áímmá ení waayúkama timá-yimiyo.
 kékén-áímmá uyátárai-nakon áwíkaq timá-yimiyo.
 paá aayabámá ááiq-aimma ítero. mirámô o-
 wáígómá íma móra-waigoma áwáqnaa kéibo aamá
 itáa-kayukama paá mamá táíq kéumayikaiye. 15 ení
 mayairákémmá Áánûqtumma mamá amuqá
 marakáígónîq umá maqma aónaao. mayai-
 nákómá wení mayaiyábámá wenaúyánánóbáqá
 kanaaráq téna “kemá íraqô-mayaima kémayaune”
 tiníkáá umá mááo. Áánûqtuni wataágoni áaimma
 arupú umá yiráátiyo. 16 emá aíbôq-aikoma
 Áánûqtuqtaba íma wáin-aipikemma nékaq mááo.
 17 aíbôq-aikoma náomma kamá anóniq iníkáá
 kéiyé. yirááte-kayukama yeráwápíké maami-
 kááyáq-nákámá aíbôq-aimma yiráátéyamma
 Áíménéiyatiyaa Pairíqtatima min-nákámá mááye.
 18 yenákámá árain-amma yuwéta yaímma itáíq-
 itaiq kéo-kayukati yúyánámmá mamá táwîq kéoye.
 min-nákórátámá téta “ketáámá áqa atóbaraunatae”
 tiráiyé. 19 miráimanibo Áánûqtuni árain-aikoma
 akoqnaá-nakaa umá íma kutíniye. wení ábôqtaraq
 wáin-aubagoma maará kétiye: “uyátárai-nakoma
 náayuwabi wení waayúkama máaqtabama kéitaiye”
 ánibo “náawabi téna ‘kemá uyátárai-nakon-amune’
 ténama wemá kúmiq-yataapikemma waeraíno.” téna
 min-áúbágómá kétiye.

²⁰ itaao. anó-naupaqa ókon-okomma táápeqa kéwaiye. yaímma áwáarara kain-óqtákáké tarôq owata yaímmama yaataké tarôq owata yaímmama mararáké tarôq urááe. yaímma-taapeqa aati-aatimá aáwaqa maqnéta ánibo yaímma íráqô-taapeqa paá móra-mora anón-aiqtaba aáwaqa maqnarááe. ²¹ miraráá umá móra-nakoma kaaqaari-áíqtábá íma iténa kúmiq-yataakoqtaba nékaq máina-waigoma wení uyátárai-nakoma aokaq-máyáimá kanaaráq amínana mayániye. ²² aúranannama káe táí-auyanamma kéitaannama paábaq iyabótuwewaqa kateko-yátááqtábágáráq Ítuqtabagaraq aúyánámmá itaao. káqo-yuma arummá keyimewaqa kaayoné-yátááqá yimiyo. náayuwabi uyátárai-nakoma ôriq umá yemmá yíwáqnaa íkáae tíya-yuti aanábóiq umá mááo. ²³ miráimanibo aamá íma ítaraa-kayukama yeqtí unítíq-aipikemma nékaq mááo. emá ítaraane mirán-áíkmá ááiq-yataaqa mamá abarokáq kéiyé. ²⁴ uyátárai-nakoma áwáqnaa ína-nakoma wemá ááiq-aimma íma tínimanibo wemá paá máqte-kayukama kaayoné umáyikaino. wemá íráqômma yirááti-naqa máena máqte-tupaama aamá yauwéqma kétena timá tágayimiyaba yokaa íno. ²⁵ mi-káyúkámá náayuwabi wenáama aratíya-yuma wemá kaayoné umá mamá arútáyikainatama anaaékaqa Áánûqtu ayuwéta yemá yeqtí kúmiq-yataapikemma yuwéta árain-aqtabawaa miráimma waránô? ²⁶ naayóbáqá Tááqtaama yemmá waiwaakaa umá yáqtokaitata wenaúyánámmá yemá wakáane. miráitata yemá Tááqtaani wakápíke péqma yutínoe.

3

¹ aákaq maraao. aqtó-kánáaráqá taíbaq ummaa-
 yátááqá abarokáq íniye. ² waayúkama paá yetábá
 yúyánámmá itánoe. yemá taíbaq-otamma mamá
 álkuyaba yikáinata yeqtí yúma maméta uwínoe.
 yemá káqowa-kaqowamma áyoqa ayánoe. yeqtí
 yinóboyuti yáama íma itánoe. káqo-yuma yemmá
 nóinawabi yimíyaqtabama yemá téta “paátataare”
 tínoe. Áánûqtumma yemá yikaq íma múte akéta
³ kaayoné íma ínoe. yemá káqo-yuma íma paru-
 yátáárîq umáyikanomanibo kaaqaari-áímmá káqo-
 yuyaba tínoe. yemá áwáábiqa kéta ááíqa ínoe.
 íráqôniq í-yátábámá ítama táíq kéeta ⁴ káqo-yuma
 makatínoe. yemá áwáábiq-araaq-wayukama máeta
 yeqtí yúma maméta anókariq umá wínoe. yemá
 yeqtí yúyánámmá Áánûqtukaq íma maránôbo yemá
 paá yeqtí yúgoma mamá yimuqá maraíyábá
 yúyánámmá maránoe. ⁵ yemá téta monoq-
 wáyúkámá máamanibo Áánûqtuni watáama íma
 mayéta itáíq-itaiq ínoe. mirá-káyúkábíkémhá
 nékaq mááo. ⁶ yaímma-wayukama aaranaammá
 netuqyaammá kúmiq-yataariq éta yikaí-yátáárîq
 o-yúti naaúpaq uréta makatínoe. ⁷ maamin-
 nóínímmá káqo-kaqon-aiqtaba kéitaamanibo árain-
 aiqtabama íma kanaaráq kéitaae. ⁸ mi-káyúkámá
 yemá miráuma Yáanayaa Yáábarama Mótetimma
 yinnaaémma umákáraayaniq umá maami-
 káyúkáyábá emhá timá-amune-yuma yemá árain-
 aiqtaba íma keyíkaiye. yeráwáqtí yúyánákómá táíq
 kéitata Áánûqtukaqa itáíq-itaiq í-yátáápíkémhá
 paábaq yuwéta kégoe. ⁹ missing?

¹⁰ ánibo emá kemá aráátúnna-aimma wakáne.

ketáaimma aónaraane. emá káonaanaq kemá Ítukaq itáíq-itaiq kéunaa emá kétimone. móraiq umá kemá únnaiq uráane. emá káonaanaq kemá kaayoné-náqá kémaeq káqo-yuma tirummá kéyimune. emá kemmá timónaraanaq ¹¹ waayúkama táwîgoniq umátíkamma paá matáune. kemá tú-tiqa mayáunama emá timónaraane. maami-máqté-tútíqá í-yátááqá Áátiokibakaraq Aikóniabakaraq Arítaraabakaraq matáunama aónaraanamanibo uyátárai-nakoma tíwáqnaa itaq íma pukáune. ¹² máqtemma náayubi Ítu Káríqtogaraq yagaroqtamá mórabi katekoîq ónnáe tíya-yuma waayúkama mamá táíq umáyiketa yemá káqo-yuma kémakateta yenamááríq yetábágáráq makatínoe. ¹³ missing? ¹⁴ miráimanibo emá árain-akaq emmá aráátiraunataa ítaraane. minnáyaba paá máeq itáíq-itaiq umá akoqnaá uwo. emmá aráátiraa-yuyabama emá kéyumonaane. ¹⁵ minnágaraq káonaane. emá pááqyamma máegaraq Áánûqtuni aokaq-wátááyábá wannaabí agamatán-áímmá aónaraane. maaminnámo agamatán-áíkmá emmá itái-yátááqá kanaaráq amíniye. miráinata waayúkama Ítu Káríqtoqtaba itáíq-itaiq íyanama mín-ítái-yátáákmá yemmá Áánûqtunopaq yiwíqme uwíniye. ¹⁶ máqtemma wannaabí agamatán-áíkmá Áánûqtunopake kéyena árai-qtataakoqtaba kétiraatiqtaae. íma arupú-yataakoqtabama kanaaráq kétiraatenaa waayúkama Áánûqtun-aurakaq katekoîq ínôqtaba yiráátiniye. ¹⁷ maaminnámo agamatán-áíkmá Áánûqtuni mayái-wáyúkámá máqtemma íráqô-mayaima mayánôqtaba yokaa kéumayikaiye.

4

1 Áánûqtun-aurakakaraq Ítu Káríqtun-aurakakaraqa kétima-amune. Ítu Káríqtoma máqtemma waayúkama pukáa-kayukagaraq yúwaraa-kayukagaraq máqtemma yainániye. Ítuma kuma keqtaáráq yabi ínipoaq akoqnáá umá emmá kétima-amune. 2 átê-wataama Ítuqtaba waabá-káyúkátí yúrakaq kétéwaq káqo-yuma íma iyúwénata emmá timá yaqtóráaro. Íráqômma watáa te-wái-kánáawábi táikanaarakaraqa paá átê-wataama abarokáq tiyo. ení waayúkama íma arupú kéiyaama mamá arútáyikaa. miráinaawaq arupú ínôqtaba umá yíqtaaiq kéewaq kaayoné umá yiráátíyo. 3 mi-kánáámá ínatama waayúkama árain-aimma íma itánômanibo yemá paá yeqtí yúyánákómá innaiq kéiyata káqo-kaqo-yiraati-wayukama yemá itánáae tíyan-aimma timá-yimiyata itánoe. 4 yemá árain-aimma yuwéta paá-aiqtaba itánoe. 5 miráimanibo emá enamááríqa yáqtoqma akoqnáá uwo. aú-aiqa paá kémayewaq átê-wataama waabá-káyúkátí yúrakaq timá-yimiyo. máqte-qtataaqa Áánûqtuma wení mayái-nákóqtábá mayaíkáae téna timá mirá uwo.

6 ketábá-kánáágómá waaqókárîq kéita kemá Áánûqtukaq amí-yátáákáá ónúne. íbêq-kanaama yemá kemmá tíkamiyaq puyónúne. 7 kemá Ítuqtaba íráqôn-aaíqa uráune. min-ááíkmá ánataqitaq kemá wekâq itáíq-itaiq umá yáqtoqma akoqnáá uráune. 8 miráipoana uyátaina-nakoni amuq-yatááqá kerátái uyátárai-nakoma kemmá timíniye. min-ámúq-yatááqá minná Áánûqtun-abaq katekoíq ónúne. kerátái uyátárai-naqa arupú umá yainái-

nákómá min-ámúq-yátááqá wemá kumína-yupaama kemmá timíniye. kegáráq tébakaq-wayukama wemá kumínîqtaba ôriq umá kényikaitata awé o-yúmá yekáráq íráqô-meyamma timínîqtaae.

⁹ emá ketôpaq páátákáá yínônayaba maqmá aónaao. ¹⁰ abo Tímatima wemá maa-márábî-qtátááqtábá aúyánámmá mayéna kemmá tiyuwéna Tetarónáikaq kóuraiye. Karétenima wemá Karétiani-marabaq kóuraiye. ániibo Tááítati wemá Taamétia-marabaq kóuraiye. ¹¹ Arúke wenamá keté máiyé. emá Máákimma ko awíqme eté yekaa. miráinana wemá mayaímá áwáqnaa umá kanaarâq mayániye. ¹² kemá Tíkikatimma Ipítiani-marabaq timákaunana kóuraiye. ¹³ emó kényema ketí kúberai-unakaraq mamé iyo. Káápatini-naupaqa Taróqaati-marukaq ketí kúberai-unamma makáupo. ketí wannaagárâq mamé iyo. méme aúwaratirake-kannaama minnáyatabama kemmá ôriq umá kêtikaiye.

¹⁴ Érékáánara wemá áwáarara kain-óqtá-máyái-nákómá kemmá mamá táíq umátíkaraiye. uyátárai-nakoma minnáyaba táí-meyamma anónnáma amíniye. ¹⁵ emá enamááríq min-nákóqtábámá atéqma aru-taao. min-áté-wátáámá túnna-aikotaama wemá mamá anómma áyámma uráiyé.

¹⁶ áqnáábaq-yupaama kemá aabi matíkáawaq yauwéqma túnna-yupaama móra-waigoma keté íma máqe-uraiye. ímiye. máqtemma kemmá tiyuwéta wéyáwé uráámanibo Áánûqtu minnáyaba yemmá táwî-meyamma yimíyábá íyimikae téq kêtune. ¹⁷ miráimanibo uyátárai-nakoma keté máena kemmá akoqnáá umátíkaraiye. miráitaq kemá

waabá-káyúkátí yúrakaqa maamin-áté-wátáámá
 Ítuqtaba kanaaráq timá yímikaupo máqtemma
 náayubi Áánûqtuqtaba íma ítaraa-yuma mi-kátáámá
 ítaraae. anón-abaaq-putiraa-kakoni (arááyane)
 óyaupike kemmá witikéna uyátárai-nakoma kawáá
 umátíkaraiye. ¹⁸ móraiq umá uyátárai-nakoma
 waátá-yataapikemma tíwíkена wení yabíkái-marupaq
 tíwíqme uwíniye. wenáwîqa múte matúq-matuq
 umá yaúyóro. miráuma waíno.

¹⁹ Patírayaa Akírama ye-áúkákáráq Onetíporatini
 aara iyápóyabagaraq keráwáqtôpaqa miráoro-
 maaraoro-aimma kétimatikaune. ²⁰ Korítiani-marabaq
 Irááqtima máqe-uraiye. Taropíma wemá karímá
 máyáitapoaq kemá wemmá Mairítati-marukaq
 ayuwéq iráune.

²¹ yaugiqá íurainaraq emá ketôpaq páátákáá
 maqmá aóné iyo. Yúburatigaraq Púretigaraq
 Aráínatigaraq Karótiagaraq yemá máqtemma
 keqtíbâqawaayuma enôpaq miráono-maaraono-
 aimma kétimakaao.

²² enaágote uyátárai-nakoma maíno.

Áánûqtuni íráqô-qtataakoma keráwáqtê waíno.
 kemá Póroe.

áugen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long
tokples Usarufa

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0cfeeb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84